

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
27 martie st. v.
8 aprilie st. n.

Ese în fiecare duminică.
Redacțiunea în
Közép-uteza nr. 395.

Nr. 13.

ANUL XXIV.
1888.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Liniește.

(Amicului meu De la Vrancea.)

Jinere ce-ți stringi în palme templele inferbintate,
Pe când mintea ta, în friguri, ca o flacără se sbate,
Năbușită înlăuntru, — decă, după nopți de trudă,
Migălind vorbă cu vorbă, c'o 'ndărăpnicie crudă,
Ai ajuns să-ți legi în stihuri vr'o durere, seu vr'un vis,
Nu-ți intemeiă o lume de iluzii pe ce-ai scris,
Nici nu te 'mbetă de vorba cui ar sta să te admire. —

În desordinea vieții innecând a ta gândire,
Și spărgând smalțul de forme și de amăgiri, ce-ascunde
Mieșul urilor eterne ș-al durerilor profunde,
Vei vedea cât de fatală-i dușmănia celorlalți,
Când, de-asupra lor, talentul Ț-a dat aripi să te 'nalți.
Și când leneșă lor minte, dată pe gândiri ușore,
Se împedică de-o muncă ce-o cutremură ș-o dore. —
Fermecați de-o ciripire liniștită și dulcégă,
Adormiți de vorbe goale, cum vrei tu să-ți înțelegă
Versul încărcat de gânduri, și cum creși c'au să te ierte
Când îi smulgi din pacea frasei sunătoare și deșerte? ...

Nu, nu te așteptă să-ți fie cu flori calea sēmēnată.
Munca de artist e crudă, și e trist'a ei rēsplată. —
Ars de-apururea de setea formelor neperitōre,
Cu dorința ta — măestrul neputēnd să se mēsore,
Câte visuri nu-ți întuneci tu, cinstit preot al artei,
În descurajarea tristă de-a vedea, cât de departe-i
Strofa ce-ai purtat-o 'n minte, de cea scōsă la lumină! ...
Amețit, trudit, pe mână capul greu Ți se inclină,
Și suspini amar de mila frumuseții, care-ți mōre
Zugrumată 'n închisōrea vorbelor nencăpētore. —
Și dec'ai putut alege și 'ntrupă vre o icōnă,
Din deșerta, viforōsa existenței tale gōnă,
Cum vrei tu, ca, în pervazul altor minți, altă lumină
Îmbrăcând-o, să remăie tot icōna ta, senină?
Fiecare, în ingusta-i minte, când va fi s'o prindă,
Strimbă și mototolită, ca 'ntr'un ciob prost de oglindă,
Va vedea-o 'n el, pētată de-a lui proprie prostie. —

A, — sūnt fericiți aceia, căror nu li-i dat să șcie
A creării dureri sfinte, și pe carii îi imbētă
Ritmul generos, în care își scriu prosa nesărata,
Tōca bunelor silabe și duiōsa 'ncredințare
Că 'nsemnați cu stemă 'n frunte ce-au scris ei e lucru mare.
Al acestora-i triumful, vecinic fețele senine,
Drepti, infumurați, c'un zimbet protector privesc la tine.
Ei sūnt veseli: au o glōtă de naivi, ca să-i admire,
Și se 'ngrașă de prostie, de noroc și nesimțire;
Căci cuvintele blajine și nimicurile lor,
Desmerdând frumos urechia, cad în gustul tuturor.

S'or găsi și pentru tine, suflet generos și mare,
Ș-âncă mulți, ca să-ți arunce un cuvēt de 'ncurajare. —
Vei ave cinstea să intri și prin casele bogate,
Unde ț-or întinde mână, c'o 'ngrijită bunătate,
Dōmne mari, cari își vor face ochii mici ca să te vedă,
Tineri parfumați, de spirit, sclivisiți ca de paradă,
Și domni gravi, plini de afaceri, ce te-or întrebă, discret,
Cam ce sumă să câștige cu-a lui versuri un poet ...
Și vei sta cu ei la mēsă ... A ... dar ia aminte bine,
Că 'n bonton sūnt pravili grele pentr'un necioplit ca tine.
Te păzeșce să nu vatemî a lor gusturi rafinate.
În discuții — ori ce-ar dice — lasă-i, dă-le lor dreptate.
Anecdota, calamburul — acclo fiind la preț,
Cată-le prin almanahuri și vei trece de isteț,
Pân' atunci, neavēnd spirit, nu pré 'ntinde vorbă multă:
Nici să taci așa — intr'una, căci tăcerea ta-i insultă ...

După mēsă — se 'nțelege -- dōmnele te vor rugă,
Cu obicīnuitul zimbet, ca să le citești ceva.
Tu, mișcat de-atâta cinste, îți scoți foile îndată,
Sficioș cătând la lumea ce 'mpregiurul teu stă rōtă,
Te inchei frumos la haină, și ... incepi. — Una suspină,
Alta ride, face semne și s'aplēcă spre vecină.
Conversația începe: de copii, de slugi, de rochii ...
'Are haz', șopteșce gazda, spionându-te cu ochii.
'Uf, ce anost! — Cine-i ăsta?' intr'un colț se 'ntrebă doue
'De, inchipuiți, săracul! .. de povești ne arde noue? ...

'A, s'a isprăvit! ... Din vorbă se 'ntrerup, pentr'un moment.
Fiecare se sileșce să-ți arunce-un compliment:
'Inspirat ați fost de muze! .. Pré frumōsă poezie! ...
Nu uită c'aci se cere să roșești de modestie —
Datoria ta făcută — poți să te retragi cu minte.
Dōmnele-și reiau în pace vorba lor de mai nainte. —

Spune-acum, decă-ți suride o asemenea vieță,
Și de creși că e o sōrtă fericită și mărētă,
De-a lăsă acestor ōmeni dreptul să te umilēsca.
Căci pentr'un sărac, ce simte, nu e rană sufletēsca
Mai grozavă decăt mila rea și desprețuitoare,
Cu care-l privesc bogății din deșerta lor splendōre! —

Ce? Atâta timp să cauți durerōsa intrupare
A unei lumini de-o clipă, ce 'n vieța ta rēsare,
Și din haosul de gânduri s'alegi sfintele icōne,
Ca să faci frumos cu ele la boeri și la cucōne?
Dar ar fi să te cutremuri de disgust și de rușine,
Când ai șci cu ce 'ngâmfare, ce de sus privesc la tine

Toți neghiobii ce-ți dau mâna, socotind că-ți fac onoare!...
Și mai vii să 'nfrângi disprețul nesimțirei zimbitore
Ș-al biletelor de bancă, cu ce-ai scris, cu ce-ai gândit? —
Cine vrei să te 'nțelegă, saltimbanc nenorocit? ..

A, nu-ți tăvăli talentul prin salónele bogate,
Unde capul nu gândește, unde inima nu bate
Decât dup'o anumită și stupidă invoielă. —
Unde omul i-o păpușă, și vieța o spoielă!
Fugi de zimbetul fățarnic și de strângerea de mână
A acestor măști, ce firea omenescă o îngână...
Fugi. — E-un vicieim ridicul, monoton din cale-afară:
Vecnică deșertăciune ține capêtul de sfóră! —

Suflet innecat de gânduri sfinte și neperitóre,
Lasă-ți clipele vieții înțelept să se strecore,
Răsărind, de pe-a lor urme, dungi neșterse de lumină, —
Și de vrei să-ți deie arta mângăerea ei senină,
Ca un pusnic te inchide in odaia ta săracă,
Și dorințelor deșerte poruncește-le să tacă:
Lumea ce ai fost visat-o neaflând-o nicăire,
Caută-ți in tine insu-ți liniștea și fericirea!

A. Vlahuță.

O frunză 'n vânt.

— Novellă de *Carmen Sylva*. —

(Urmare.)

— e mine? Par că nu ești cu totul cuminte! Fie,
haida și me sărută odată! Căci, să vezi, eu
sunt prę bună, cu tóte că sunt mániosă.

— Și iertă-me, tușică!

— Bine, nu-mi pasă. Dcă ȃic ceva, a și trecut;
nu mai gândesc la aceea.

In dimineța următoare mătușa auzi pe Isa murmurând un cântecel, frânt, fôrte lin, dar ea tot renepea și cântă.

In sfârșit sosi vëra, de care Isa se bucură atât de mult, să pótă eși p'afară. Ea inse nu șcicia încă ce va să ȃică vëra intr'un oraș mare. Cât de mult trebuia să męrgă, înainte de a sosi la câmpul liber, care pân' atuncia nici odată n'a ședut in oraș. Și până când sosia afară, eră plină de prav și pe mătușa o cuprindea zăpușela. Apoi in tot timpul o dăscălia, ȃicend, că Isa cochetéză și e prę provocătore. Vezi bine, Isa observă, că mulți se uită la ea. Unii ómeni chiar se opriau locului și priviau după ea.

La tómnă ea primi lecțiuni de dans și haine de bal și multe sfaturi bune, cum trebuie să se pórte 'n lume. »Sper că vei fi veselă și-mi vei face onóre, fată!« — eră sfêrșitul.

Inainte de balul prim mătușa mai drese și tocmi unele, ascunđendu-și plăcerea la vederea acestei creațiuni divine intr'un murmur nesfêrșit. Din predica din urmă in trasură, iritată ce eră, Isa nu auzi decât vorbele: »Trebuie să te porți astfel, ca ómenii să nu-și aducă aminte de mună ta.»

Isa simți plumb in inimă și 'n suflet, până 'n momentul in care valsul prim o trezi și ea sboră ca ș-un fluture. Talia ei gingașă, përl fluturând, ochii cãprii, cu pleópele lungi și luminóse, cari ca un vël de cãlugăriță o impresurau cu o lucróe de tineretă. roșeta fină pe obrãjorii ei, dar mai pe sus de tóte aparința ei ușóră o presintă ca pe o ființă fabulosă.

De odată auzi numele seu din pruncie: Cenușerésă! Cine a povestit acesta? De unde il șciciau ómenii? Surprinderea mări beția ce o 'mpesurá; ea

dansá necontentit ca o ȃină și nu șcicia, că tóte damele in etate și tóte florile dela pãrete o priviau cu ură. Mătușa nu murmurá, căci ea serbá un triumf mare cu nepóta sa frumósă.

In Isa se deșteptá o putere demonică, par că ar avé să scuture in sala de bal tóte apesãrile și tóte suferințele tineretelor sale. Mai bucuros jucá tótă ȃiua.

In loc de acesta inse sosi patinatul, pentru care aflá o mulțime de adoratori. Fiecare voia să fie invêțtorul. Mătușa se preumblá pe țerm in sus și 'n jos, mândră de grația nepótei sale, impresurată de atăția stimãtori.

In deosebi unul i făcea curte; el se numia Rense și eră oficier. Eră surprins de originalitatea și de frescheta observațiunilor ei și mai cu plăcere se ocupá de dënsa. Purtarea lui i deschise inima, pãrea că el cunoșce sórtea ei și astfel dënsa putu să uite o bună parte din acea frică, ce totdeuna o cuprindea.

Nu trecu mult și Isa se gândia la el, chiar și dcă dënsul nu eră de față, fără să șcicie pentru ce. I eră rece și cald, când il zãria și se ascundea de după perdea, ca să-l vedă trecend cãlare. Da, amorul a sosit, un prim amor cu totul simplu, cu totul de tóte ȃilele.

Este inse curios, ce putere mare are un astfel de prim amor. cu totul suprapãmëntescă, chiar și dcă subiectul aceluia e cu totul pãmënten și nu-i vrednic de lumina sfântă, ce 'mbocește o astfel de flóre de primãvëră.

— Peste patru ȃile va fi balul nostru, me rog pentru cotillon. — ȃise el.

In ȃiua următoare, când mama lui Rense vini la mătușa, Isa se ascunse de după ușă. Femeia pãrea fôrte confusă, bálábani mai de multe ori și 'n sfêrșit incepu o cuvëntare lungă. din care eși, că fiul ei are intențiunea să cëră mâna Isei; inse el nici odată, dar nici odată, nu va obține invoirea pãrinților. Isa este mai mult o deplină damă de lume, o frumusețe prę strălucitóre, o cochetă mult serbãtorită, decât să pótă ferici caminul unui bãrbat. Dënsa e fiica unei femei, care a pãrăsit curend calea virtuții și ea nu voește a-și vedé fiul prevãlindu-se in nenorocire. Afară de aceea, dënsul este deja ca logodit, n'are să jertfescă o partie strălucită și o posiție avantajóasă, cel puțin nu cu invoirea ei.

Mătușa chieamă pe Isa cu fața inroșită: ea intră, albă ca pãretele, și ȃise scurt și rece: »Șciú, am auzit, vreu să-mi arangez toaleta de bal.«

— Dar, fată, vrei să mergi?

— Da, mătușă, voesc; numai să-mi fãgãduesci, că vom plecá 'ndată ce-ți voi ȃice, că sunt obosită.

In sëra acesta Isa eră deosebit frumósă. »Balul meu cel din urmă!« ȃise ea incet, coborind din trãsură.

Dansul nu aduse astãđi nici o colóre in față, numai ochii-i străluciau ca 'n foc. Voiă să-l vedă și ajunse la o ușă intredeschisă, in momentul, in care dënsul trecu prin aceea, intr'o conversație atât de animată, incât el n'o observá.

— Dar Rense! Ești un copil, te 'ndrãgești până de după urechi de acesta princesă Cenușerésă, fiica nimenuia, cãđută aici cine șcicie de unde, pe când mirésa ta te așteptă.

— Ia tu mirésa mea și lasă-mi Cenușerésa!

— Nu-mi intră 'n minte să te las a cãdę in astfel de nenorocire; n'ai ochi să vezi cum cochetéză ea? Cu astfel de fată cineva se iubește, dar n'o ia de soție.

— Da, dcă asta ar fi cu putință.

— Firește că e cu putință, așteptă numai până ce va avé un bãrbat.

— Gândești ?

— De minune. Las' să fugă : in desperațiunea sa, ea-și va alege pe altul și decă a desperat destul lângă el, du-te la ea și o mângâie. Ea se va lăsa s'o mângâi și tu nu ești angajat.

— Ești atât de sigur ?

— Să ne remășim.

— N'am noroc la remășag.

— Dar fii cuminte. Gândește numai, fiica astorfel de omeni. Nici odată nu se va alege nimica de ea. Ai uitat istoria mărului ?

— Numai decă n'ar avé blăstemații aceia de ochi ce par o prepastie, in care să te prepădești, niște ochi sinucidetori.

— Fii pe pace, in curënd au să cađă 'n lăuntru, decă te vor vedé pe tine jos.

Rense suspină : »Ea este o deită !«

— E bine, așa dară ai a face cu o dină : gândește-te la Danae, Jo și la celelalte și tă-te Joie ! Amëndoi domni se depărtară.

— Vino mătușă, vreu să me duc acasă, sânt obosită !

Toți o impresurară pe Isa rugându-o, cu tôte că ea eră atât de palidă și 'n adevër avea niște ochi forte obosiți, niște ochi atât de ficsați și niște buze atât de marmoree.

Și Rense o rugă cu stăruință. Ea il măsură c'o privire ghițosă : »Vreu să me duc acasă !« respunse densa.

Când își puse piciorul pe scară, mai auđi odată dicëndu-se »Cenușeră«, dar nu-și întorse capul și dispărü din ultimul ei bal, ca și un fulg de zăpadă.

In dimineța următoare Isa fu stărnită din tăcerea sa adâncă, prin o scrisöre a fratelui seu, care i scriea, că decă mai trebuie să stea o lună 'n institutul acela, va fugi de acolo, ceea ce de altminte e indiferent pentru ori cine.

— Mătușă, rogu-te mătușă spune-mi, eu am niște bani, cum pot să-i capët ?

— Decă vei fi majoră.

— Nu mai degrabă ?

— Decă te vei mărită.

Cu opt zile mai târđiu Isa eră mirésa unui domn cam pleș, cam veșted, cam trăit, cu numele Rune.

(Incheierea va urmă.)

Istoria Bănatului timișan.

— Dela 1552 până la 1786. —

(Urmare.)

Decă cercetăm activitatea acestui om, abiă aflăm o umbră de progres, ba intimpinăm pe tôte teremurile un droi de diregători unul mai neconșciințios decăt altul, in tôte părțile nu se vede altă decăt o neglijință și o economisare in folosul propriu. — E o esperință din celea mai condamnabile, că pe pământurile fertile ale Bănatului, nu s'a putut economisi nimic pentru erar. In pădurile statului nu s'a putut folosi nimic pentru cassa erarială : se făceau colonisări, se edificau edifice de preț, dar acestea tôte pentru folosul lor propriu. Poporul român lucră țilnic la robotă, asudă greu in robie, dar nu pentru erar, ci pentru oficianți. Se cerea pre-juncturi (Vorspant) dar fără plată, și lacheul președintelui intocma așa se preumblă cu forspontul bietului țeran ca și stăpânul seu. Și decă românul a cercat numai să se mișce, atunci a fost vai de pielea lui, bastonul a avut de lucru. Se deportau cu sila dela Caransebeș, Lugoș, Lipova, Ciacova și Timișóra

10—15 poște depărtare in alte regiuni și districte ca să facă robotă pentru coloniștii șvabi. Se promitea țilnic plată, dar pe aceea o incasau diregătorii. Eră vai de acela care avea cutezare a se retrage dela acăsta muncă. Suferia tötă lumea dela acești diregători, dar mai amarnică sulerință eră peste bietul popor românesc. Acăsta găzduire și obrăznicie a devenit in fine până acolo, că pentru 30 il. erau in stare omenii ocărnuirei să pună in vëndare proprietatea ori cărui sătén român. Toți erau conțeleși dela mic până la cel mai mare diregător a jefui și a prădă in propriul seu folos. Nu esistă un primar dela sat, care domnind 10 ani să nu deie 10.000 il. zestre feței sale. Din acăsta se pôte constată cu posivitate, că cam cât s'a putut jefui de 6 directori și de o glötă de oficianți până la ultimul primar dela sate ?

»Președintele Perlăș încă nu eră mai bun. El, ca să acopere abusurile și pe acestea să le micșoreze, a inceput a face denunțări guvernului din Viena, unde acest biet popor nu avea alte titule decăt de : lotrii, perfidi, resvrătitori, cari denunțări se cređuseră de Maria Terezia, și poporul român eră considerat de un popor sêlbatic vrednic de estirpat cu deseversire. Acăsta eră posa Bănatului atunci când Iosif II deveni pe tronul Habsburgilor la 1767.«

Poporațiunea română bănatică ne mai putënd suportă starea acăsta abnormală, incepü a petiționă la curte pentru a-i-se amelioră robia. O atare rugare se făcuseră de loc cum luară șcire, că Iosif II se urcă pe tron. Acest memoriu fu subscris și de generalul din Timișóra Soro, care singur nu mai putuse să suferă nedreptățile diregătorilor, și mijlocește ca acăsta cerință să vină in mâna împăratului.

Impăratul numai decăt apoi se și decide a călători in Bănat, când apoi sub numele de Falckenstein călătorește in sus și curmeđiș tötă provincia și singur se convinge despre abusurile diregătorilor și despre naturelul blând al poporului român. Cu acăsta călătorie Iosif II compune memoriul seu cătră Maria Terezia unde intre altele afirmă : »Că este trist, că de oficianți s'au denumit șocaci, servitori, oficieri in pensiune. Cei dintei sânt ștupiđi, er cei din urmă sânt egoiști și omenii interesului. Pe dibacia unora ca atari este delăsată contribuția, averile erariale, administrația și justitia. Este dureros, că oficianții domeniilor erariale nici nu cunosc limitele domeniilor puse in grija lor. Apoi dice : Aus allen diesen hier nur mit Kurtzen angeführten real und personal Gebrechen erhellet meines Ermessens sattsam, dass in Banat die allerunordentlichste Landes Administration und systematische Vertassung sege, dass keine schlechtere landes Wirthschaft erdacht werden könne, und nirgends üblere und untüchtigere Subjecta in einem versandet zu finden seien. Diesem Übel abzuheffen verpflichtet dass Gewissen Vernunft ja Menschen-Liebe.« (Szt.-klaray pag. 214.)

După tôte acestea cercetări și manevre de a indreptă reul incuibat, poporul român a rămas pôte și mai in rea stare : căci tôte stăruințele împăratului se zădărniceșă de loc cum el se depărtă din Bănat. Atata inse, — ca un testimoniu, — a dobândit românii, că li s'a recunoscut adevêrul căințelor, căci Iosif II a esmis o ordinațiune fulminantă, unde intre altele dice :

a) că tractarea cu românii este servilă, de unde devine, că densii sânt sêlbateci, turbulenți și sânt aplecați a face rele ;

b) a fost o greșelă cardinală, că pentru poștele colonisărilor străine, s'a luat dela românii indigeni pământurile cele mai fertile, și propriile comunități s'a luat dela ei, și lor li s'a oferit airea terem mai infertil. In modul acăsta, și in multe feluri s'au asu-

prît acest popor ; pe când el e cel mai vechiu popor al Bănătului¹.

Poporul și ađi vorbește despre călătoriiile lui Iosif II cu 6re-care pietate, și-ș reaminteece prin grai cuvintele ocazionale lăstate ca justiție eternă. Așă, — precum afirmă și istoricii contimporani, — că împăratul s'ar fi esprîmat pe tot locul pe unde numai ajunsese că : el nu dă un român pe trei șvabi. Și aeve e adevărată judecata împăratului. Dar încă să fi fost poporul român numai in parte protegiat precum fusese coloniile străine ?

VI.

E de merit istoric a cunoșce dispozițiunile guvernului cu privire la regularaa rîurilor, cari in ne-regula lor aduceau calamități, și periclitau cu dese-vîșire agricultura Bănătului. Pentru a pune stavilă acestor rîuri bñatice atît de periculoșe : 6r de alta parte, pentru a recăștigă un colos de ter6m baltos, guvernul aduse pe cel mai renumit inginer topografic al timpului de atunci pe M. Fremauth, care cum sosi in Bñat, se apucă a face jilipul dela Coștei, prin care o parte de apă a Timișului se scurgea in Begei. El construi și jilipul dela Topoloveș la 1759. Fremauth lasă să se sape canalul dintre Berzava și Birda, și un alt canal inre Deta și Soca, ca prin el să se p6tă escurge plusul de apă din riușul Birda periculos la esundățiuni. Acestea lucrări a strămutat cu dese-vîșire cursul accelerat al rîurilor s6lbatic6e, și s'a paralisat fluctuațiunile lor de esundățiuni libere. După aceste pregătiri făcute de Fremauth cu multă rivnă și patriotism, el fu chemat in toiul lucrărilor lui in Italia tot pentru pregătirea lucrărilor acuarice. In locul lui a ramas Steinlein și Koska, cari la 1767—1768 —1769 esecutară o lucrare laudabilă prin st6rcerea apelor imense, de pe lacurile nemărginite dela Ivancia, Sãn-Mihai și Alibunar.

Eră un căștig de teren ne mai pomenit și de o fertilitate fabuloșă : 6r de altă parte și aerul banatic a inceput a deveni mai suferibil, prin nimicirea creațiunii miasmelor.

Iosif II conving6ndu-se despre inaptitudinea și slăbănogia pres. Perlas, pe acesta il rechemă, — așă 6ic6nd cu rușine, — și in locul lui la 1768 denu-meșce președinte pe Gr. Clari.

El pune in măsurare și delimitare pământurile de agricultură. El distribue 32 jughere pământ arător pentru șieșce-care număr de familie ; prin care pune basa urbariarului in Bñatul timișan. El dispune ca pământurile erariale să se deie cu ar6ndă : el pune in măsurare t6te otarele satelor, și prin această lucrare pregăteșce mapa teritorială a satelor.

Subt Clari la 1769 se infiint6ză Grabașul și Bogarosul câte cu 200 case. La 1770 — 1771 edifică Eciamică cu 100 case, Masdorful și Heufeldul cu câte 78 78 numere, Charlovinul și Solturul cu câte 62 de case, in cari aș6dă francesi din Elsas și Lotharingia.

Tot la anul acesta s'a mai edificat Albrecht-florul (Tărămia-mică) cu 80 numere, Marienfeldul (Tărămia-mare) cu 124 case, Osterul cu 50 case, Gotlobul și Trihsvetterul (Magentul) câte cu 200 case. Din coloniile aduse in anii aceștia numeroși s'au distribuit din ele mai peste tot Bñatul, unde deja erau sate și oraș construite de pe timpul lui Merci. Colonisările au costat pe guvern 7 milioane și o muncă silnică nesolvită și nerecompensată poporului român.

Va fi de de interes pentru cunoșcințe a descifra conscrierea poporațiunii bñatice, ce s'a făcut și esecutat pe timpul presiului Gr. Clari.

Etă aceea statistică :

¹ Horváth. Hist. Ung. tom. II.

Districtul Cenadului 38,110 locuitori, districtul Lipovei 31,402 locuitori, districtul Caransebeșului 29,828 locuitori, districtul Lugoșului 34,034 locuitori, districtul Timiș6rei 46,868 locuitori, districtul V6rșeșului 75,108 locuitori ; orașul Timiș6ra 6,718 locuitori, orașul Vinga 1,128 locuitori, orașul Kikinda 10,491 locuitori, suma totală 317,928 locuitori.

Români 181,639, S6rbi 78,780, Bulgari 8,683, Ţigani 5,272, Străini 43,201, Ovrei 351, suma totală 317,928.

Acı nu s6nt numerați românii din confiniul militar bñatic, cari la t6tă int6mplarea făceau un plus al tuturor districtelor civile ; pentru că vedem această din mapa lui Merci, unde satele grănițereșci s6nt destul de frumos represintate. Așă dară se p6te face o cifră mai atăt de mare de români, cât s6nt in districtele civile in total.

(Va urmă.)

V. Grozescu.

Nunta lui Figaro.

— Comedie in 5 acte, de Beaumarchais. —

(Urmare.)

Susana. (Cu ochii plecați.) 6re nu e datoría mea să ascult in t6te. pe Esc. Sa ?

Contele. Pentru ce dar, fată crudă ce ești, nu mi-ai spus'o mai degrabă ?

Susana. Dar nu e t6rđiu nici odată să spui adev6rul.

Contele. Vei vini atunci de s6ră in pavilion ?

Susana. Dar n'am eu obiceiul de a me primblă prin grădină in t6te serile ?

Contele. Ađi dimin6ța te-ai purtat atăt de aspru cu mine.

Susana. Ađi dimin6ță ? — și pagiul care eră in dosul jilțului . . . ?

Contele. Are dreptate, uitasem. — Totuș, bănuesc, ca nu cumva să fi spus acelui Figaro . . .

Susana. Se nțelege că-i spun eu totul . . . afară de ceea ce trebuie să nu șcie . . .

Contele. (Riđ6nd.) A ! incântăt6re ființă ! are totdeuna dreptate. — Va să 6ică imi făgădueshi ? Ascultă sufletul meu : de-ți vei călcă cuv6ntul, să ne ințelegem bine : fără int6lnire, nu e zestre, nu e nuntă . . .

Susana. Dar deasemenea, fără de nuntă (făc6nd o reverință), nu e drept de senior, seniore !

Contele. S6nt incântat, puiculișo ! Dar du-te că așteptă contesa flaconul.

Susana. (Inapoeșce flaconul riđ6nd.) Aș fi putut eu să vorbesc cu dta fără de un pretecest ?

Contele. (Voind s'o sărute.) Ființă minunată . . .

Susana. (Scăpând pe sub brațul lui.) Etă vine . . .

Contele. (Aparte.) E a mea ! (Fuge.)

Susana. De-acu, să dau de șcire grabnic stăpânei.

Scena V.

Susana, Figaro.

Figaro. Susano ! Susano ! Unde alergi tu așă de iute ?

Susana. (Fugind.) Judecă-te de acum, decă ț-a plăc6, căci ț-ai căștigat procesul. (Ese.)

Figaro. (Urmând-o.) Ei ! dar ian ascultă . . .

Scena VI.

Contele, auđind pe Susana.

• Ț-ai căștigat procesul ! < . . . A ! dar atunci mi se int6indea o capcană ! Decă e așă vorba, atunci ve voi

Moștenitorul de tron al Germaniei și fiul său.

plăti eu cu vîrf! . . . Hotărîrea mea va fi . . . dar decă el va plăti datoria babei . . . Și cu ce? Și chiar decă ar plăti, e e e e! nu am eu pe Antonio . . . întărîndu-l puțin . . . În câmpul larg al intrigei, trebuie să știi a cultivă totul, până și mândria unui dobitoc. (Chiamă.) Anto . . . (Vede pe Marcelina.) A! a! (Ese.)

Scena VII.

Bartolo, Marcelina, Inghite galușcă.

Marcelina. (Lui Inghite-galușcă.) Dle, ascultă pricina mea.

Inghite galușcă. (Bălbâind puțin.) Ei bine, să vo . . . orbim verbalamente.

Bartolo. E vorba de o promisiune de căsătorie.

Marcelina. Ș-un împrumut de bani.

Inghite galușcă. Înțe . . . leg, et caetera, și celelalte.

Marcelina. Nu, dle judecător, nu-i și ețetera.

Inghite galușcă. Înțe . . . eleg! dta ai banii?

Marcelina. Nu, dle, eu i-am împrumutat.

Inghite galușcă. Înțe . . . eleg bine, du . . . u . . . umneta ceri înderă . . . ăt ba . . . anii?

Marcelina. Nu, dle; eu cer să me ieie de nevastă.

Inghite galușcă. Ei, dar înțe . . . eleg forte bine; da el vro . . . oieșce să te ia de bărbat?

Marcelina. Nu, dle; și din pricina asta ne judecăm.

Inghite galușcă. Și ce crești, că eu nu înțe . . . eleg procesul.

Marcelina. Nu, dle. -- Așa dar dta ai să ne judeci?

Inghite galușcă. Nu cu . . . cumva crești c'am cumpărat diploma mea pentru altă trebă?

Marcelina. (Suspînând.) Păcat că diplomele se vînd . . .

Inghite galușcă. Se înțe . . . elege! ar fi mai bine să le deie de gea . . . aba. Și cu cine te ju . . . udeci dta?

Scena VIII.

Acceiași, Figaro, frecându-și mâinile.

Marcelina. (Arătând pe Figaro.) Ță-l, dle; cu omul acesta.

Figaro. (F'orte vesel.) Nu-ți stau pôte la îndemână. (Lui Inghite galușcă.) Seniorul va veni peste un minut, dle sfetnice.

Inghite galușcă. Am vĕ . . . ęđut eu nu șciu unde pe bă . . . ăietul ista!

Figaro. La cucóna nevęsta dtale, la Sevilla, pe cãnd i oferiam serviciile mele, dle sfetnice.

Inghite galușcă. În ce ti . . . i . . . imp?

Figaro. Ceva mai puțin de-un an înainte de nașcerea fiului dtale ist mai mic, care e un frumos băețas, pot să me laud.

Inghite galușcă. Da . . . e cel mai fru . . . umos din toți. Dar n'auđi? se vorbe . . . eșce c'ai făcut aici ștren . . . engării . . .

Figaro. Ești prĕ bun, dle. Asta-i cea mai prōstă din tōte.

Inghite galușcă. O promisie de că . . . ășătorie. A . . . ah! sĕrmanul bă . . . ăet! — N'ai vĕđut pe sec . . . crețarul meu?

Figaro. Pe đl Mãnălungă, grefierul?

Inghite galușcă. Trebu . . . buie să 'ndeplinim formele.

Figaro. De sigur, dle; ađi numai formele prețuesc, interiorul nu se mai cată. Și decă fondul unui proces aparține reclamanților, se șcie bine, că formele sînt patrimoniul judecătorilor.

Inghite galușcă. Bă . . . bătul ista nu-i așa de nă . . . ătîng, după cum l'am cređut de-oda . . . odată. — Eu represint justiția . . . dar de cumva datore . . . ești și nu vrei să plăte . . . ești . . .

Figaro. Decă nu vreu să plătesc, va să đică, că nu datoresc.

Inghite galușcă. Se 'nte . . . elege! . . . Ei! dar ce dracul đice el?

Scena IX.

Acceiași, Contele, un portărel.

Portărelul. (Precedând pe contele, strigă.) Seniorul.

Contele. Cum? ai venit seniore (Gusman, îmbrăcat în robă! dar nu e vorba decăt de o pricină casnică, și ar fi fost de ajuns straele dtale de tōte đilele.

Inghite galușcă. Ești prĕ bu . . . un, seniore! dar eu nu es nici odată . . . pen . . . entru că forma . . . vedeți, forma! . . . Cutare pōte rĭde de un judecător cu haina scurtă, pe cãnd tremură de un procuror cu hai . . . aina lungă . . . Forma, fo . . . oorma . . .

Contele. (Portărelului.) Đi să intre imprecinații și publicul.

Portărelul. (Deschide ușile, bătĕnd din doue scãndurele) Imprecinații și publicul!

Scena X.

Acceiași, Antonio, țĕrani și țĕrance, în costume de serbătōre, valetĭ.

(Contele se așĕdă în jĭlțul cel mare, Inghite galușcă pe un scaun alătorea; înțeleptii la drĕpta și stãnga; imprecinații pe bãnci; Marcelina lângă Bartolo; Figaro pe cealaltă bancă; țĕranii și valetĭi îndĕrĕt.)

Inghite galușcă. (Lui Mãnălungă.) Mãnălungă, ce . . . eteșce dos . . . osarul.

Mãnălungă. (Cetind o hãrtie.) »Nobilul, prĕ nobilul, nemãrginit de nobilul, don Pedro Giorgio, hidalgo, baron de los Altos, y Montes fieros y otros Montes; contra lui Alonzo Calderon, tiner autor dramatic.« — E vorba de-o comedie nãscută — mōrtă, pe care fiecare o desaproabă, ș-o aruncă unul asupra altuia.

Contele. Au dreptate amĕndoi. Decă fac impreună un uvraj, pentru a putĕ speră la o ôre-care reușită în lumea cea mare, trebuie ca nobilul să-și puie numele, și poetul talentul seu. Trecei inainte.

Mãnălungă. (Cetind altă hãrtie.) »Andrei Petruchio, muncitor, contra percepteurului comunal.« — E vorba de o implinire fãr-de-lege.

Contele. Pricina nu-i de competența mea. Trecei.

Mãnălungă. (Luãnd altă hãrtie. Bartolo și Figaro se ridică.) »Barbara — Agara — Raaba — Magdalena — Neculaia — Marcelina de Frunzã-Verde, fiică majoră (Marcelina se scōlă și salută.) Contra lui Figaro«, numele de botez e alb . . .

Figaro. Anonim.

Inghite galușcă. A . . . anonim. În ce đi pică sfântul A . . . anonim?

Mãnălungă. (Scrie.) »Contra lui Anonim Figaro.« — Ce însușiri ai?

Figaro. Gentilom.

Contele. Dta ești gentilom? (Grefierul scrie.)

Figaro. Decă ar fi voit cel de sus, puteam fi și fiu de prinț.

Contele. (Grefierului.) Ceteșce.

Portărelul. (Bătĕnd din scãnduri.) Tãcere, dlor.

(Va urmă.)

„Musa Română“ a dlui I. Mureșan.

În mijlocul societății noastre românești, pră mult simțită fiind lipsa unei reviste musicale, oamenii de bine nu fără oarecare șovăire primiau impresiunea că talentele musicale române ori sunt în lipsă totală de-a fi, ori prin impregiurări nefavorabile sunt puse la dosar. Lumea musicală, decât ni este iertată espreșia, prin care ne învârtim noi românii apăsători sub vitregimea timpurilor în care trăim, în marginile sale înguste nu ne poate da ocaziune să gustăm fructele talentelor naționale și cu atât mai puțin muzica națională, căci bine să fim pricepuți: cântecile și horele, doinele și bocetele românului apăsător, ce sunt oare decât muzica cea mai păturașă, adevăratul idiom al nostru, care înaintea străinilor culți și iubitori de artă își află din ce în ce mai multă primire. În avântul său poetic, în nemărginita lui fantasmă, poporul român pururea doritor de progres și lumină chiar așa a dat din sufletul său accentele dulcilor melodii ce ne mișcă, ne răpesc și ne răpește totul cu ele, precum le-a și primit în sufletul său prin geniul național. Urmare firească este dar, ca oamenii ești și neești din popor, păturași de-o simțire vie și sfântă spre tot ce înalță și nobilitază inima omului, luminați de spiritul progresului în toate ramurile vieții noastre sociale, să nu privească cu preocupățiune seu neinteres la ceea ce se face și s'ar pute ajunge. Să nu se trecă cu vederea ideile nobile și salutare, cugetele mărețe și binefăcătoare ale acelor cari incunegiurați de propriul îndemn vor și pun la cale lucruri, ce în mișcarea noastră națională până acum nu s'au mai dat, vorbim de cei dincoace, lucruri menite să spargă negura întunecată prin care o parte a societății noastre orbescă prin lumea muzicii: dăcem orbescă, fiind că în lipsa de reviste de soiul acesta, pră adese muzica salónelor românești se îmbracă în pene străine. Și când o dăcem aceasta, nu vom nici decât să statorim teșă: că cântecile străine trebuie scoase din colecțiunile de bucăți artistice. Nu! Fiind că ni este imposibil și măcar a cugetă, necum a o efectui, căci ori și ce am face noi, arta și frumosul tot aceleași rămân pururea. Vrem numai să constatăm trista impregiurare, că pră adeseori muzica noastră națională esclasă fiind sub pretecostul, că nu putem crea ceva mare, sublim și frumos, se pune în rubrica lucrurilor nefolșitoare. Am concede-o acesta să se facă, decât tot românul în care mai svêcnește un picur de sânge românesc, în nepriceperea sa ar respinge dela sine creațiunile geniale ale poporului nostru, măreția ideilor și profunditatea simțemintelor acestor creațiuni. Noi înse nu vom riscă a și cuteză măcar să susținem așa ceva, căci împinși fiind de adevăratul sentiment al bunului și frumosului, vrem să espunem aceea ce se efectuește și s'a efectuit în parte.

Vedând golul deseversit de care trebuia să fie cuprinsă o mare parte a societății românești în ceea ce privește muzica națională, dl I. Mureșan incurajat din mai multe părți locuite de români, după cum ni-a anunțat înainte de apariția foiei dsale, s'a hotărât a redactă însuși o revistă musicală »Musa Română.«

Insufletit de-acastă nobilă și înalță idee, dsa a și pus la cale planul conceput și realizat în parte chiar și până acum în mod neașteptat — cel puțin de-o mare parte a societății noastre culte. Nu putem

felicita în destul această idee. Cel ce vră să se convingă despre modul cum dsa își pricepe grăua misiune și sarcină ce ș-a luat, n'are decât să prelăga cu atențiune celea dintăi 3 numere apărute în I mul evartal, să urmărească cu paciintă neobosită bunătașile apărute în foia dsale, mare parte proprie creațiuni, și se va indeletnici a afirmă, că ele merită totă considerațiunea publicului atât în materie de sentiment, cât și în valărea lor artistică. Nu avem cugetul să schițăm aici piesele apărute din punct de vedere musical, căci spre scopul acesta ne-ar trebui un condeiu mai dester. — vrem numai a constată, că ele sunt scoase dir adevărat sentiment românesc, îmbrăcate într'o formă dulce și atrăgătoare și puse înaintea noastră ca tot atâtea mărgăritare scumpe ce cu suflet agitat, o inimă sentimentală le-a scos din adâncul ei.

»Musa Română«, prima aparițiune pe terenul acesta la românii dincoace de bătării Carpați, în misiunea ei vrednică de laudat, trebuie să se respândă ca o adevărată »Musă«, ce ne prevestește dorile unei întreprinderi pră salutară, decât ca să nu prindă rădăcini în toate păturile societății noastre. Apt de civilizațiune, nămul nostru nu poate privi cu răcelă la ceea ce-i promite că-i va duce vestea pe aripile dulcilor melodii peste hotarele țării noastre, și'n pământ străin, la nămuri cari stau pe-o treptă de cultură cu deseversire superiără culturi noastre, dăcem, nu poate să respingă dela sine mijlocul prin care străinii se pot convinge, că românul încă își are muzica sa națională, și că numai impregiurările grele și nefavorabile în care am trăit și trăim, ne-au făcut ca progresul ce se cere pentru adevărata artă să nu-l avem încă. Da, să nu avem încă acel progres care-l reclamă dela noi spiritul de cultivare în toate ramurile, vécul în care trăim. »Mulți și mai cu semă străinii susțin, că noi Românii n'avem muzică națională. Și ce-i face să espime asemenea neadevăr? Impregiurarea, că noi Românii, de și avem muzica noastră poporală ca ori care alt popor, ba încă mai bogată și mai frumoșă, nu ne putem încă bucură de avantajul, ca alte popore, de a avé cântecile noastre poporale culese, în regulă și în ordine și bine arangiate după toate regulele armoniei.« Așa ne spune dl I. Mureșan în »Precuvântarea« primului număr al foii dsale. Tot adevărul l'a exprimat prin aceste scurte dar caracteristice cuvinte. Căci aevea sunt în rădăcine străinii, când susțin ceea ce ne spune dl I. Mureșan, și totă vina pentru acesta tot numai noi o purtăm, respective nefavorabilele impregiurări în care am trăit și trăim. Dsa înse ca să potă umplé un gol așa de simțit în viața noastră socială, a pus la cale o lucrare ce fără indoielă i va câștigă merite neperitóre pe terenul acesta, căci doră cine ar fi dintre noi ca să denege cântecilor noastre poporale bine arangiate după toate regulele armoniei, meritul și valărea lor artistică atât în lumea muzicii, cât și în dezvoltarea și avântul nostru cultural?

La acestea ni s'ar pute respunde, că noi nu numai că avem deja, dar și cunășcem cântece naționale, hore și doine din popor și că meritul ulterior n'are să-l tragă după sine dl I. Mureșan. Este adevărat, dar nu-i mai puțin adevărat nici aceea, că acele cântece, hore și doine mare parte sunt numai nescari fragmente aruncate ici-colo prin câte-o piesă musicală ce paradază a fi originală, precând ele n'au nici o legătură între sine, nici o dezvoltare însemnată, nici nu sunt arangiate după caracterul propriu inimei apăsătorului român, căci trebuie să șcim și să credem, că momentele principale, isvorul adevăratei poezii, adevăratei muzici naționale sunt depuse numai în simțirile agitate ale poporului nostru, care

séra la lună. ȃiua la sóre, le cântă și le descântă în atâtea mii și mii de variațiuni ce te fac să creăi, că aceste cântece sânt adevărate artă purcedătoare dintr'un geniu superior. Și când s'a aflat unul care să îmbrace aceste doine în mantaua de raăe a artei musicale, ele devin o proprietate exclusiv națională, un factor puternic spre avântul și progresul nostru musical-național.

Förte mulți inse s'au abătut dela calea acésta adevărată, au nesocotit acest isvor de bogății enorme, au trecut cu vederea acésta avere însemnată a némului românesc. Căci cum vom puté să ne indulcim de ceea ce este al nostru, decât noi înșine nu vrem să șcim și să credem, că ceea ce se face și se pune la cale este numai și numai a scóte la ivelă comóra de bogății de care dispune poporul românesc? Cum vom puté însufleți și mișcă inimile, decât ne înveluim cu străinismul rece, un fapt ce nu atinge de loc? — Dl I. Mureșan, după o chibzuință de câțiva ani vine și cu începutul anului curent ne pune la dispoziție o fóie musicală redactată de dsa și ne ȃice: »In popor deci trebuie să căutăm originea acelor nemărate cântece, doine, salturi, și hore, din popor trebuie culese, bine studiate după caracter și datini și apoi prelucrate după regulele armoniei și date publicității. Făcând acésta, de-o parte neprețuitul tesaur al muzicei nóstre naționale se va conservá pentru totdeuna și astfel nu se va mai întâmplá ceea ce s'a întâmplat în timpurile trecute, ca o parte însemnată din acel tesaur să se perdă și să dispară cu totul: de altă parte străinii vor puté să admire frumseța și bogăția acestui tesaur.» Așá dar e de prisos ori ce comentár. Noi recunóșcem, că dsa e numai la începutul lucrării ce ș-a propus să ducă în deplinire, dar cu atât mai vèrtos întreprinderea dsale trebuie spriginită din adins.

Dsa voeșce a descenușá din căminul țeraului român musica națională; a renviá din pragul colibei opincarului amintirile străbunilor nóstri păstrate în doinele și horele lui; a descifrá cu ajutorul artei, acea limbă sublimă ce ne spune nóue suferințele și necazurile prin care a trecut némul românesc, acel ném aședat între Adriatica și Marea-négră, dela Tisa și până la Eubea, care în dorințele și tantasia lui puternică a știut creá opuri nemuritoare. Dsa voeșce, ca acestui material să-i insuffle spirit de viață séu mai bine ȃis, ca noi înșine să putem gustá dulcéta acestor cântece din isvorul afund și sfânt de care trebuie să ne apropiem cu căldură, dragoste și devoțiune, în adâncul căruia trebuie să ne scoborim și să-l cultivăm. Atunci putem fi siguri, că arta și în specie musica română se va puté botezá și adăpá din apa vieții. ér compositorii nóstri se vor puté avéntá la idealul ce-l cărcá dl I. Mureșan

»Musica nóstră populară e dulce și gingașe, melancolică și tot-odată și rësboinică: infocată, pasionată și plină de iubire și arile ei sânt viue, animate și au o originalitate picantă, așá ne spune dl I. Mureșan și dimpreună cu dsa toți aceia, cari au pètruns în adâncurile acestei muzici populare. Dar noi precum am accentuat și mai în sus, nu putem schiță diferitele dsale lucrări publicate până acum, ci vrem numai a constată, că publicul nostru inteligent se pare că nici acum nu póte eși din amortéla în care a căăut și nu întimpină, după cât șcim, cu destulá căldură și dragoste astfel de întreprinderi. Și noi șcim, că s'au ridicat plângeri peste plângeri în cercuri mai largi și private, că nu avem barem o revistă musicală, că compositorii nóstri trăiesc retrași de lumea mare, nevrénd să urmeze misiunei lor. — Tóte aceste prin ce se pot justificá, decât întreprinderile ce se fac, aprópe sânt trecute cu vederea? De-

parte inse de noi intențiunea de-a ne pune în fața publicului drept ómeni invinuitori, căci spre acésta nu sântem autorisați. Noi spunem inse lucrul după impresiunile ce le-am căpétat chiar și dela străini. Ér pentru ca să vedem disproporția ce este între noi și între alte némuri, amintim ca 'n trecát pro pildă, că în anii trecuți a apărut o fóie musicală în Germania, acărei prim tiragiu s'a efeptuit în 36,000 esemplare, precând la noi nici 200 nu se dau.

O altă împregiurare încă n'o putem trece cu vedere și anume: »Musa Română» în colónele destinate pentru literatură, de și până acum förte modeste, promite a ne face cunoscuți cu viața și compozițiile musicilor renumiți; a pune înaintea publicului schițe din lumea musicală, studii pe terenul acesta, poesii populare și alte lucrări literare, spriginită fiind. Ar fi de dorit inse, ca partea acésta literară să i se măréscă, pentru ca astfel să ni se deie posibilitatea de-a ne întâlni în »Musa Română» cu mai multe și varii lucrări din lumea musicală și literară. O ȃicem acésta în neșciința de câți abonați dispune dl I. Mureșan, și decât fóia dsale va luá un avént din ce în ce mai îmbucurător, noi credem, că se va realisá acésta dorință întemeiată.

Motivele deci, cari ne-au condus la scrierea acestor modeste rënduri, nu pot să fie altele decât, să facem atent publicul inteligent la geniala idee de care s'a însuflețit dl I. Mureșan, când a pus la cale lucrarea acésta.

Interesul ce trebuie să-l avem și să-l păstrăm față de »Musa Română», să fie mai presus de tóte. Dela spriginul acestei foi depinde în mare parte cultivarea muzicei nóstre naționale și în deosebi culegerea și arangiarea cântecilor populare după tóte regulele armoniei. Firmi în speranța, că vócea nóstră nu va fi acelu, ce strigă în deșert, încheiám acésta justá aprețiare cu ferbintea dorință de-a ne grupá cât se póte de tare în giurul ideii dlui I. Mureșan, ca astfel arta și musica română să-și ieie avântul cuvenit.

Arion.

Scrisóre din Iași.

(Aspectul orașului Iași, bóla politicei militante, decadență, fuga la București, evreii, mișcarea literară, teatrul, mórtea lui Constantin Bălănescu.)

Prietenul Iassiensis vèd că de o vreme încóce a cam conținut de a vorbi despre Iași în corespondențele sale. Nu dór că voesc a-l înlocui scriind aceste rënduri, nu: sarcina pentru mine ar fi pré grea. Sânt inse câteva fapte pe care Iassiensis, din cauza escursionilor sale artistice prin tóte unghiurile țerei, se póte să le neglijeze și pe care aș dori să le cunóscă și cetitorii »Familiei.»

Iașul este un oraș pe care-l face să fie frumos nu atáta aspectul ce ni-l înfașóeză interiorul seu, cât mai cu sémă împregiurimile sale frumoșe și mărețe. Copoul în spre miédă-nopte, Galata cătră apus, Cetățuia în spre miédăși și Cîrcul cătră rësărit, aceste patru déluri unele acoperite de pomi și de vii, altele purtând pe creșcetul lor biserici și palaturi istorice, — și între care orașul se așterne pe trei movile — dau Iașului o înfașóare cu totul romantică. Situațiunea lui geografică éráș i este förte prielnică pentru a-l face să devie un centru comercial și economic al României.

Pécát numai că Românii sufér în gradul cel mai mare de bóla politicei militare. Pécát că odată cu mutarea capitalei la București, Iașul a mers neconținut și merge încă cătră o vèdită decadență. Și

cel mai mare păcat este, că toți bărbații mai distinși din acest oraș fug la București, lăsând vechiul Municipium Iassiorum pe seama evreilor, inevitabile parasite la toate popoarele din lume.

Amicul A. C. Cuza, cunoscut ca epigramist și poet de talent, a caracterizat foarte bine această fugă a ieșenilor la București, prin următoarea epigramă făcută Statuei lui Stefan-cel-Mare din fața palatului administrativ:

- Când te uiți și bagi de sémă,
- Bine ȳeu! că-i de aramă,
- Căci de-ar fi din trup și carne,
- Nici n'ar sta ca să-l privești
- Și ca toți cei mai de sémă
- Ar plecă la București.

Evreii pot fi mândri. Până acum trei din cinci părți ale orașului, și încă cele mai bogate, sânt ale lor. Ei inse, precum se știe, au aplicațiunile lor către anumite ocupațiuni. Prietenii ai banului și ai negustoriei, idolatrizători ai aurului, ei sânt și vor fi încă multă vreme certați cu sărăcăcioasa artă. Spiritul, mintea, inteligența lor par că s'a dezvoltat numai în o anumită direcțiune, foarte primejdiosă prosperității economice a națiunilor cu care vin în contact: ȳr facultățile lor mentale însărcinate de Dumneȳu sfântul cu perceperea, admirarea și devotarea pentru frumusețile nețermuite ale artei par a fi cu totul atrofiate la dênșii. Din această pricină Iașul este lipsit de ori-ce animație socială, de ori-ce petrecere entusiastă, care înalță un moment spiritele de asupra nămolului prosei de toate ȳilele, îndrumându-le către o viață mai vie.

Odată cu mutarea »Convorbirilor literare« la București a încetat și ori-ce frecvență literară, decât ne putem exprima astfel. Intrunirile intime ce se făceau la dl Iacob Negruzii, V. Pogor, N. Volenti și N. Gane și la care se cetiau producțiunile trulandale ale diferiților noștri literați, au conținut și ele, — așa încât singurul loc ce mai rămăsese artei ȳr Teatrul Național. Dar — precum cetitorilor »Familiei« le este cunoscut — și acest de pe urmă refugiu al artei dramatice din nenorocire a fost prelăcut în cenușe în noțtea ȳilei de 17 februarie a anului acestuia. De abia se dăduse vre-o 30 de represințații în cursul celei din urmă stagiuni, — represințații, în trecăt fie ȳis, fără nici o valoare, piese ce fac parte dintr'un vechiu și nesărat repertoriu, — și flacărele care nu cruță nimic, au distrus și acest teatru lăsând în o stare vrednică de compătimire o mulțime de artiști, dintre cari unii veterani ai scenei române, ca dl N. Luchian, C. Bălănescu, M. Galino și alții.

Ori ce nenorocire se vede inse că este isvor de alte nenorociri.

Constantin Bălănescu, unul din cei mai iubiți și mai cunoscuți artiști ai României, a încetat din viață în noțtea de 9 spre 10 martie, a. c., la 21 de ȳile după arderea teatrului, întemplantare care-i sdruncinase de atunci încă în mod simțitor starea sănătății sale.

Const. Bălănescu ȳr în vȳrstă ca de 58 de ani. De pe când ȳr de 18 ani el a jucat neconținut pe scenă și mulțămită talentului seu innăscut de a creă seu mai bine de a reproduce tipurile caraghioșe, el a fost ȳin ce în ce tot mai iubit nu numai de public, dar și de colegii sei, — lucru atât de anevoios între artiști — astfel încât a ajuns a fi director de scenă la Teatrul Național din Iași.

Am vȳdut pe Bălănescu creând și interpretând multe roluri, — și totȳuna am admirat finețea cu care a studiat natura omenescă în partea sa ridicolă și certitudinea cu care știe să redea studiile sale prin vorbă, prin intonație, prin gesturi și prin o bogată mimică.

Vineri 11/23 martie, la cimitirul »Eternitatea« s'a făcut în mod cu totul simplu înmormentarea lui Constantin Bălănescu. Societarii teatrului din Iași, rudele repausatului și un numeros public a luat parte la înmormentarea celui mai iubit și mai popular artist al Iașului. Musica școlei comunale de meserii, înființată în timpul din urmă de când este director dl D. I. Monasterian, — un foarte energic bărbat și un foarte bun român, — cum și musica militară a corpului de armată din Iași, au însoțit cortegiul cu marsuri funebre foarte bine executate. Dl P. S. Alesandrescu și tinerul artist Em. Al. Manoliu au rostit câte un discurs bine simțit la momentul lui Bălănescu și nici unul din cei ce cunoșceau pe valorosul director al Teatrului Național din Iași și simpaticul artist Constantin Bălănescu nu s'a putut opri de a lăsa o lacrimă pe mormentul seu.

Prin arderea Teatrului Național din Iași, între ale căruia mărețe ruine vȳntul își face de urit, spulberând cenușa, singurul semn ce a mai ramas din acel monument în care altă-dată s'a pledat cu atăta curaj și cu atăta talent de către artiști cauză națională a Românilor, unirea principatelor, biciuirea străinismului, etc.: prin mȳrtea lui Constantin Bălănescu și prin decadența fatală și crescândă a Iașului, acest oraș a ramas lipsit de ori-ce petrecere literară și artistică. ȳr un oraș frumos, — păcat că este mort!

Și ȳtă de ce am ȳis dela începutul corespondenței mele, că sarcina unui cronicar zelos pentru »Familia« este atât de grea în Iași, încât eu unul nu me simt în stare a o duce. N'aș avȳ ce mai comunică cetitorilor »Familiei!»

Morna.

Academia Română.

— Sesiunea generală din 1888. —

I.

Sesiunea generală a Academiei Române din București s'a deschis marți la 3 aprilie n., asistând și regele și regina.

Regele rosti următoarele cuvinte:

»Cu privilegiul întȳiei intruniri a Academiei, în anul acesta, regina și Eu venim cu bucurie în mijlocul dvȳstre, spre a ve aduce în persoană salutările Nȳstre cele mai călduroșe.

»Neîncetat urmărim lucrările dvȳstre și constatăm cu viuă plăcere, că prin sîrguința și muca membrilor Academiei, știința și istoria noastră au fost înzestrate cu un material prețios și însemnat. »Academia a deschis astfel un isvor bogat, care ne-a desvȳluit trecutul și care este merit a servi generațiunilor viitoare ca să aprecieze impregiurările grele pe cari țȳra le-a străbătut pentru a ajunge la înălțimea de astăȳi.

»Urând ca lucrările dvȳstre să fie roditoare și »Academia să devie adevȳratul focar al științei, »care trebuie să încălȳdescă și să lumineze tot rȳșăritul, declar sesiunea Academiei deschisă.»

Dl Cogălniceanu respunse prin câteva cuvinte, sfȳrșind prin a ȳice: »Noi, mădularii Academiei, vom căuta să fim totȳuna la înălțimea cugetărei Majestății Vȳstre.»

După acȳsta, regele oferi Academiei opera Augustei Suverane, intitulată: Cugetările unei regine.

La care dl Cogălniceanu se grabi a mulțămi din partea adunării.

Conform programei lucrărilor, s'a cetit apoi raportul secretarului general asupra lucrărilor făcute în anul 1887/8. Raportul acesta, semnat de dl Sturdza, întȳiu spune că anul trecut Academia a perdut pe membrul

fondator Timoteiu Cipariu, pe membrii onorari români George Crețean și Iacob Mureșan, pe membrii onorari străini Charles de Linas și Wilhelm de Kotzebue și pe membrul corespondent Alesandru de Cihac.

În cursul anului trecut s'au ținut 42 ședințe ordinare, în cari s'au discutat și hotărât mai multe cesțiuni administrative și științifice. În ședințele publice s'au făcut numeroase comunicări, cetiri de memorii, studii și notițe, de dnii Hașdău, Odobescu, Fălcoian, Bacaloglu, dr. Felix, Sion, Papadopol-Calimch, Urechia și de membrul corespondent dl Gr. G. Tocilescu.

S'au tipărit: Tomul IX al Analelor, care cuprinde partea administrativă și debaterile anului 1886—7; secțiunea a doua a tomului VIII, care cuprinde memoriile de dnii Ion Ghica, G. Bariț episc. Melchisedec, Papadopol-Calimach, Gr. G. Tocilescu, D. A. Sturdza; secțiunea a doua a tomului IX, cuprinzând memoriile secțiunii istorice, precum și un volum cu memoriile secțiunii științifice.

Din operele complete ale lui Miron Costin s'a publicat tomul al doilea; s'a continuat tipărirea Istoriei lui Herodot, tradusă de dl I. Ghica; s'a tipărit, sub îngrijirea dlui Bian, un volum de basme și cântece populare în dialectul macedo-român, dar glosarul încă nu e gata; dl Hașdău a început tipărirea tomului al doilea din Psaltirea lui Coresi; tipărirea Marelui Etimologic a înaintat până la cuvântul Apuc.

Din documentele istorice adunate de Eudoxiu de Hurmuzachi și înmulțite cu produsul cercetărilor Academiei, s'au publicat și în anul trecut două volume. Membrul corespondent, dl N. Densușan, a fost însărcinat de ministrul instrucțiunii publice cu o misiune de cercetări istorice la Roma. Dsa lucrează cu mare succes mai cu seamă în arhivele și bibliotecile vaticanului. În arhivele Venetiei se decopiază documente pentru Academia Română, sub îngrijirea dlui Cecchetti. Din arhivele familiare ale prințului A. Radziwill s'au decopiat la 300 de documente, după indicațiunile dlui Bian. În arhivele ragusane, după indicațiunile dlui N. Densușan, se decopiază documente pentru Academie, sub îngrijirea profesorului G. Gelgich.

Cercetări și explorări științifice: Dnii Gr. Stefanescu și Cobălcescu au prezentat Academiei o relațiune despre explorarea stațiunii arheologice dela Cucuteni. Dl Bariț a trimis o importantă colecțiune de documente și alte manuscrise, parte în copie, parte în original, culese din Ardeal. Dnii Sturdza și Tocilescu au descoperit în Dobrogea mai multe monumente, dintre cari unele din timpul dominațiunii române.

Legate și fonduri: Fostul membru dr. A. Fătu a lăsat Academiei aproape întreaga sa avere. Din legatul lui Hagi Vasile s'a primit 16,672 lei. În cauza anulării testamentului lui dr. Obedenar, Academia a câștigat, în urmarea apărării dlui Maiorescu, la curtea de apel secția II. Drepturile Academiei pe imobilele aparținând legatelor Zappa și Năsturel-Herescu, s'au asigurat.

Colecțiunile s'au îmbogățit, încât astăzi sînt te-saure neprețuite pentru studiul istoriei naționale și a vechiei literaturi românești. S'au primit biblioteca reposatului monac Nifon Bălășescu, precum și o mulțime de documente, manuscrise.

Pentru premiul: Năsturel-Herescu de 4000 lei, care este a se da unei cărți scrise în limba română cu conținut de orice natură și care a apărut în 1887; și pentru premiul statului Lazăr de 5000 lei (destinat unei cărți mai meritorie din anii 1886—7, având cuprins științific, seu celei mai importante invențiuni științifice făcute în acești doi ani) s'au prezentat următoarele publicațiuni și invențiuni:

Gr. Crainicean: Curs de fortificațiune, partea

III, IV, V; Th. Codrescu: Uricarul, volumul VII, VIII și IX.; G. G. Meitani: Studie asupra constituțiunii Românilor, fasc. XII; E. Bacaloglu: Elemente de fizică; Emile Max: Arta obstreticală; Polimetru-Costiescu, invențiune; Telemetru-Costiescu, invențiune; I. Popescu: Psihologia empirică, Ed. II, Sibiu 1887; I. Elian: Cercetări climice și experimentale; Al. Vla-huța: Poesii.

Pentru premiul statului Heliade Radulescu de 5000 lei: »Nunta la Români« s'au prezentat două manuscrise.

Apoi dl Cogălniceanu citi programa lucrărilor pe anul curgător.

Dl I. Calinderu, dete citire unei precuvențări la »Istoria originei dreptului.«

Dl A. Odobescu, urmând dlui Calinderu, citi o dare de seamă asupra mai multor documente descoperite de dsa în archiva Parisului.

Moștenitorul de tron al Germaniei.

— Portretul pe pagina 149. —

După ce împăratul Vilhelm a încetat din viață și după ce actualul împărat al Germaniei Frideric III se luptă cu o boală infirmită și incurabilă, atențiunea lumii se îndreaptă asupra moștenitorului de tron, carele în timpul cel mai apropiat are să urmeze pe tronul unui imperiu din cele mai mari.

Publicând în numerele precedente portretul împăratului Vilhelm și al lui Frideric, credem a face plăcere cetitorilor noștri, punându-le de astă-dată sub ochi, portretul moștenitorului de tron.

Prințul Vilhelm, actualul moștenitor de tron, s'a născut la 27 ianuarie 1859 și s'a căsătorit la 27 februarie 1881 cu principesa Augusta Victoria de Schleswig-Holstein, cu care are patru copii.

Ilustrațiunea din nr. acesta înfățișează pe prințul Vilhelm, cu fiul seu mai mare, Vilhelm, care s'a născut la 1882.

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Șcri literare și artistice. *Poesiile lui Eminescu* vor apăre în curând la București, în edițiune nouă, completată; asta va fi edițiunea a treia. — *Dl Th. M. Stoianescu* a tradus în românește poema dramatică în 5 acte: »Manfred« de Lord Byron, care va și apăre în curând la București; abonamentele se primesc cu 3 lei. — *Dl dr. Aurel Mureșan*, redactorul și editorul diarului »Gazeta Transilvaniei«, a convocat la Alba-Iulia, pe eri sâmbătă, 7 aprilie, la adunare pe toți cei ce au contribuit în anii 1860—63 ajutoare pentru susținerea acelu diar, spre a-i ascultă darea de seamă. — *Dl Alesandru Eliescu*, pictor, a sosit de câteva zile la Craiova, unde a instalat o mică expoziție de tablouri esecutate cu multă artă și dovedind un talent superior.

O nouă colecțiune de poesii populare. Colecțiunea de poesii populare a dlui Mihail Canian, pe care o semnalarăm în nr. penultim, este o carte foarte interesantă. Ea poartă titlul: »Poesii populare, doine, culese și publicate întocmai cum se dic.« Chiar și titlul acesta ne spune, că culgătorul este un adevărat folklorist, care a adunat cu pricepere și cu conștiință versurile din culegerea sa. N'a adaus, n'a șters, n'a schimbat nimica, ci le-a reproduș întocmai după cum le-a audit; ba a păstrat chiar și espresiuile locale, rostirea cuvintelor, schimbarea unor litere, ca astfel și lingviștii să pôtă profită de lucrarea sa. Cartea a apărut la Frații Șaraga în Iași. Prețul unui exemplar? Nu șcim cât este.

Reviste. *Revista Nouă*, din care reproducem poezia din nr. acesta, în broșura din urmă publică un studiu al dlui B. P. Hașdău intitulat: »Ritul Argeș, Tîrgul Argeș, Biserica Argeș,« constatînd că biserica é zidită de armeni. Tot în această broșură mai găsim o baladă (Hagi Tudose) de dl B. P. Hașdău: un studiu asupra lui Conachi, de dl I. Bian. cu portret: o novelă, Domnul Vucea, de dl De la Vrancea: și alți articoli. — *Contorbiri Literare*. În broșura din urmă dl G. Bengescu continuă studiul său asupra lui V. Alecsandri: dl V. A. Urechia publică o legendă intitulată »Ion Istețul«, mai găsim poezii de N. Volenti, A. C. Cuza, Ioan N. Roman. — *Revista Literară* publică o novelă de D. Teleor, poezii de G. Botean, Al. Slănicean, Smara și reproduce romanul »Ciocoi vechi și noi« de N. M. Phillimon. — În Craiova a apărut o publicațiune periodică, literară și științifică, cu numele »*Revista Olteană*«: sub direcțiunea dlor Traian Demețrescu și G. D. Pencic.

Tipografie românească în Macedonia. Cețim în revista »Macedonia«, că o mare parte din capitaliștii macedoneni vreu să înființeze o tipografie românească în Macedonia. Nu se știe încă locul unde: unii sînt de părerea s'o ducă la Ianina, centrul vechiei Megalovlachii, alții sînt pentru Bitolia, capitala Macedoniei. O tipografie românească în Macedonia nu este lucru nou, a mai fost una la Moscopole. Lipsa unei tipografii române este de mult simțită în Macedonia.

Broșură politică. A apărut de sub tipar și se află de vîndare la toate librăriile din București: »Evrei și Creștini«, broșură politică-socială de prințesa Natalia Gorceiakoff. Prețul 1 leu.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Știri teatrale și musicale. *Dșora Aurelia Chitu* a plecat din Craiova la Italia, pentru a se mai perfecționa în arta sa. — *Dl E. A. Manoliu*, artist dramatic din Iași, a fost delegat de către societatea dramatică d'acolo spre a se duce la București și să espună guvernului trista stare în care se găsește actorii ieșeni, în urma arderii teatrului. Li s'a dat 5000 lei.

Teatrul Național din București. Stagiunea e pe sfîrșite. Anul acesta erăș a fost un an de decadență. Totă erna nici un succes pentru arta națională. Săptemăna acesta a fost a beneficiilor. Marți s'a jucat »Maria Stuart« în beneficiul dōmnei Aristița Roman-Manolescu, principalele roluri au fost ținute de dna Notara și de dhii Manolescu, Notara, Velescu și Petrescu. Pe astăzi sâmbătă s'a anunțat »Maria Tudor« în beneficiul dnei M. Vasilescu. Pe 3/15 se vestește prima reprezentațiune a operei »Marele Mogol« în care dna Aristița Roman-Manolescu va juca rolul principesei Bengalina. În beneficiul dlui Gr. A. Manolescu se va da în curênd o reprezentațiune extraordinară cu piesa »Don Juan«, comedie în cinci acte de Molière. Cu acesta ocaziune, beneficiul va recită pentru întēia oră »Rochița«, monolog, traducere în versuri de N. Țincu. Acestă piesă de versuri a făcut unul din succesele lui Coquelin în scurtul timp cât a dat reprezentațiuni la București pe scena teatrului bulevardului.

Teatru românesc în Oravița. Reuniunea română de cîntări din Oravița va da în sēra de 12 aprilie n., când și Reuniunea femeilor române din Oravița va ține adunare, o reprezentațiune teatrală în teatrul de acolo. Se vor juca doue opere românești: »Nașa Trina«, despre care s'a raportat în nr. trecut al toii nōstre, și »Rigorosul teologilor« de C. Porumbescu. Pentru serata acesta se fac mari pregătiri în giurul acela.

La Brașov Reuniunea română de gimnastică și cîntări va ține a doua ședință a adunării saie generale ađi duminică la 8 aprilie n. la 10 ore înainte de mieđăđi, în localul seu de cîntări.

CE ENOU?

Șciri personale. *Moștenitorul de tron Rudolf*, va sosi în 16 aprilie la Timișōra, în calitate de inspector general al infanteriei: de acolo va merge la Sibiu. — *P. Ssa episcopul Melchisedec* din Roman a primit din Russia, dela sinodul bisericei ortodoxe, cu ocaziunea iubileului de 25 ani al arhieriei sale, un encolpion episcopesc de mare preț. — *Dl Basiliu Raț*, protopop gr. c. în S. Regin. a fost numit vicar la Făgăraș. — *Dl Petru Uilacan*, profesor de teologie la Blaș, a fost numit protopop la S. Reghin. — *Dl dr. Dimitrie Balaș*, notar la tribunalul din Lugōș, a fost numit subjude la judecătoria de acolo. — *Dl Iuliu Gaal*, notar la judecătoria, a fost numit subjude în Tēca. — *Dl dr. V. Babeș* a făcut sâmbătă în societatea de medicină din București o scurtă dare de sēmă asupra cercetărilor sale metodice, precum și despre rezultatul obținut în institutul de bacteriologie din București în ceea ce privește turbarea. — *Dl dr. Emil Fekete Negruțiu*, elev medical cl. I, a fost numit medic în rezervă la regimentul de infanterie 51.

Hymen. *Dl Aurel Barbuș*, învățator în diecesa Orăđii-mari, s'a logodit cu dșora Ana Cosma din Beings.

Reuniunea femeilor române din Oravița. Conchemare. Dama și domni care s'au înscris sēu doresc a se inscrie de membri ai reuniunii femeilor române din Oravița, sînt polțiți a se intruni la 12 aprilie st. n. în hotelul la »Corōna Ungariei« pentru desbateră statutelor reuniunii. Deschiderea ședinței la 3 ore d. a. Oravița 1 aprilie 1888. *Ana Mungiuca* presidentă prov.: *dr. G. Vuia* secretar prov.

Reuniunea femeilor române gr. c. din Făgăraș. Comitetul reuniunii, în adunarea sa din urmă, a ascultat raportul casierei. Din acela se vede, că reuniunea are depuși la »Furnica« de acolo 1,126 fl. 82 cr., posedă încă o obligație de 100 fl. cu asigurațiune hipotecară, precum și doue acții de ale »Furnicei«, în valōre de 200 fl.

Noul ministru al României. Cabinetul I. C. Brătianu a dimisionat. Noul ministru s'a compus astfel: president și interne Teodor Rosetti, externe Petru Carp, finanțe M. Ghermani, lucrări publice prințul Stirbey, justiție Al. Marghiloman, resbel generalul Barozzi, instrucție și interimal comerțului Titu Maiorescu. Deputații arestați în urma turburărilor din săptemăna trecută, Fleva, Filipescu și Costafior au fost puși în libertate și s'au rentors în oraș între manifestațiuni mari. Teodor Rosetti, presidentul noului cabinet, e fratele vēduvei prințului Cusa, nu e rudă cu reposatul Constantin Rosetti, are 43 ani, ș-a făcut studiile în Germania, a fost odată ministru de culte, ér în timpul din urmă presidentul unei secțiuni a curții nalte. Carp, moldovan, de 46 ani, a studiat la Heidelberg, Berlin și Paris. A mai fost ministru de externe și 'n timpul din urmă ministru resident la Viena, e cumnatul fostului ministru D. A. Sturdza. Titu Maiorescu e cunoscut cetitorilor »Familiei.« Prințul Stirbey a studiat la Paris, e de 40 de ani, și-i fiul fostului domnitor prințul Stirbey. Marghiloman e cel mai tiner membru al cabinetului, a studiat la Paris, e orator renumit. Barozzi pân' acuma a fost șeful cabinetului regal, un militar escelent. Ghermani a fost bancar și censor la banca națională a României.

Academia ortodoxă pentru literatură, retorică și musică bisericescă în seminarul archidieceșan din

Cernăuți, ni-a trimis raportul seu general pe cei trei ani dela înființarea sa. Din acesta vedem, că societatea a ținut în toți anii mai multe conferințe literare, și că afară de membrii onorari, fondatori, spriginitori, binefăcători și emeritați, la începutul anului școlar de acuma, a avut 57 membrii ordinari și 67 extraordinari; fondul 406 fl. 36 cr.; biblioteca cuprinde 331 opuri în 245 tomuri, 235 volume și 312 broșure și 3 cărți diverse, precum și 35' de diare. Protector: Em. Sa arhiepiscopul și mitropolitul Silvestru Morariu-Andrievici, vice-protector vicarul arhiepiscopesc Arcadie Ciupercovici, curator protosincelul dr. Ierotim Topala. Comitetul actual: George Moroșan-Mihăiescu president al societății, Victor Zăharoschi secret. de externe, Eusebie Sorocean secret. de interne, Ioan Dorofteiu pres. al sect. lit.-ret. și vice-pres. II., Nicodim Ștefureac bibliotecar, Ioan Mintici econom, Vasile Iavorovschi pres. al sect. music. și vice-pres. I, Samuil Sauciuc cassar, Nicolai Mihalicu controlor, comisiunea revêdătoare: Teodor C. Petruc. Vasile Găina, Nicolai Osadeț.

Alegeri pentru sinod. In diecesa Arad alegerea deputaților bisericești, pe teritoriul consistorului aradan, s'a făcut la 3 aprilie n., pe acela al consistorului oradan se va face la 23 aprilie n. Alegerea deputaților mireni va fi în totă diecesa în duminica a treia seu a patra în post. Scrutiniul alegerilor pentru consistorul din Arad s'a ficsat pe 22 aprilie n., pentru cel din Orade la 23 aprilie n. — In diecesa Caransebeș s'au ales deputați dnii: Antoniu Mocioni (în 2 locuri), George Ioanovici (în 2 locuri), Iuliu Petricu (în 2 locuri), Ioan Marcu, I. M. Roșu.

Adunări învățătoresci. Despărțământul I al Reuniunii învățătorilor români gr. or. din districtul X Brașov a ținut adunarea sa generală în Satulung la 1 aprilie n., sub presidiul dlui I. Dorca, director la școala veche din Satulung, luând parte vr'o 30 de învățători. Învățătorul G. Tulea a dezvoltat o temă teoretică-practică, despre propunerea desemnului în școala poporală, care a stârnit apoi și o discuțiune interesantă. — Despărțământul II al Reuniunii învățătorilor români gr. or. din districtul Zărand va țină adunarea sa generală în 10, 11 și 12 mai în școala gr. or. din Hondol. Cu asta ocaziune învățătorii Dionisie Lula, Nicolae Becșa, Aron Muntean, Avram Petric, Petru Radu, Petru Câmpian, Simeon Cibean, Aron Popa, Iosif Popescu, Iosif Lungescu, Alesandru Vlad, Ioan Ioanovici, Alesandru Ivan, George Avram, Petru Gabor, Petru Dragan, Ioan Vlad, George Forraș (președintele) vor țină disertațiuni teoretice și prelegeri practice.

Clopotul cel mare al mitropoliei din București a sosit acolo. O mulțime de lume în cap cu clerul capitalei s'au dus la gara Filaret pentru a-l duce la mitropolie. Clopotul așezat p'un camion, eră tras de șapte părechi de bivoli, legați la corne câte cu o basma. De sus până jos clopotul eră împodobit cu panglici tricolor, er pe trestă erau puse două corone de brad. Cortegiul a pornit din gară la orele trei cu mare pompă. Erău peste două mii de persoane de ambele sexe cari au urmat acest cortegiu. Pe la cinci ore, după un ocol făcut prin strada 11 iuniu, calea Racovei și Bibescu Vodă, clopotul ajunse în curtea mitropoliei, lângă schela unde urmă a se așeză. În ziua următoare s'a așezat provisoriu. Inaugurarea se va face în duminica Floriilor.

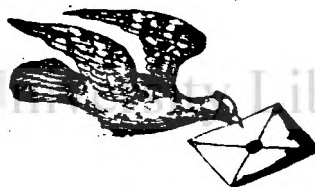
O nouă modă de pălării. Cele mai noue pălării de primăveră a damelor din Paris iațăoșeză niște hêrburi de flori. Din tul negru seu din paie se face o formă, în care se așeză flori, cari se naltă sus din

pălărie. Hêrbul de flori, fireșce, n'are fund, din lăuntru e gol, ca să se pôtă pune pe cap. În loc de pământ, trupina florilor se 'mpresoră cu mușchi. Înainte cu câteva zile o principesă tineră a eșit la plimbare cu trăsura în »Bois de Boulogne«, având o pălărie de hêrb cu vioarele; trăsura ei se intêlni cu trăsura cântăreței Granier, care avea pe cap lăcrimiore. Dêcă moda acêsta va deveni generală, corso de flori va fi de prisos. Acuma, fireșce, se întrebuinteză numai flori mici; dar va sosi și sesonul florilor de tómnă și al florilor de sóre, precum după pene au urmat aripi, mai apoi paseri întregi.

Știri scurte. Reuniunea fondului pentru înființarea unei școle române de fete în Cluș va țină adunarea sa generală acolo la 19 l. c. la 4 ore după mieđădi în casina română. — In Cut, comună rurală lângă Sebeșul-săsesc în Ardeal, a izbucnit un foc grozav, care a nimicit 130 de case cu dependente lor. — Veniturile fondului religionar gr. or din Bucovina sânt preliminate pentru anul curent cu suma de 709,900 fl., din cari pentru trebuințele cultului s'au ficsat 418,800 fl., pentru învățământ 123,300 fl. — Conte Victor Károlyi, unul din cei mai bogați magnați maghiari, proprietarul unui majorat de 6 milioane și al unei averi private de 5 milioane, s'a impușcat.

Neorolog. Nicolae Găitan, fost jude la tabla regescă din Mureș-Oșorhei în pensiune, apoi avocat la Aiud și 'n urmă la Brașov, a murit acolo în etate de 67 ani.

Poșta Redacțiunii.

Unui privitor. Am fi publicat cu plăcere episodul descris, dêcă ne-ar fi sosit la vreme pentru nr. trecut; dar acuma, la trei sêptemăni, după ce l'ai trimis din vorbă 'n vorbă și altor două diare, unde l'a și apărut, nu-l mai putem întrebuintă.

Frătăuții vechi. Din nr. acela

nu mai avem alt esemplar.

Bocșa. Din nr 15 al anului 1887 nu mai avem nici un esemplar. Încât pentru întrebare, este așa. Ce să faci dêcă mai nime nu e punctual?

Călindarul sêptemănei.

Ziua sêpt.	Călindarul vechiu	Călind nou
Duminica 3 Ev. dela Marcu c. 8, st. 34, gl. 3, a inv. 11.		
Duminică	27 Cuv. Mart. din Tesalia	8 Amant
Luni	28 Cuv. Ilarion	9 Maria cl.
Marti	29 Par. Marcu	10 Ezechiel
Mercuri	30 Ioan Scarariul	11 Leo papa
Joi	31 Cuv. Ipatie	12 Iuliu
Vineri	1† Cuv. Maria egipt.	13 Iustinus
Sâmbătă	2 Par. Titus	14 Tiburtius

Treiluniul ianuarie-martie se rocheie cu numeral acesta. Aceia a căror abonamente espiră acuma, sânt rugați a-și rennoi abonamentele de timpuriu; cei ce nu mai vorsă fie abonați, binevoiescă a ne avisă prin o cartă poștală, ca să nu le mai trimitem fôia.

Dela aceia cari vor primi două numere, fără ca să achite prețul de abonament, vom încassă prețul fôii cu ramburse poștale, căci numai cu abonamente plătite regulat înainte putem să susținem fôia.

Spre a evita dar ori ce neplăceri, rugăm pe toți aceia cari n'au obiceiul d'a plăti regulat, și se supără când li se cere abonamentul fôii primite: să ne innaפוئے nr. viitor, ca să-i ștergem din registrul abonaților.